

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش های سیاسی

به مناسبت چهل سالگی انقلاب اسلامی (۳۰)

روند والیبال ایران در دهه های اخیر

(کسب کرسی های قابل توجه در فدراسیون جهانی و کنفدراسیون آسیا توسط نمایندگان ایران از دیگر افتخارات والیبال کشورمان)

فرآورده های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش های زیر قابل دسترس است:

– وب سایت خبرگزاری صدا و سیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهشگر: مریم عابدی

- تیم ملی والیبال مردان ایران در حال حاضر برترین تیم آسیا به‌شمار می‌رود.
- تیم ملی ایران در سال ۲۰۱۶ در مسابقات انتخابی المپیک توانست بعد از ۵۲ سال به عنوان تیم دوم به المپیک ۲۰۱۶ ریو صعود کند.
- در سال‌های اولیه پیروزی انقلاب تحت تاثیر شرایط جنگ تحمیلی علیه کشورمان و به علت تعویض‌های پیاپی روسای فدراسیون برنامه‌های والیبال شکل پایداری نداشت.
- با پایان یافتن جنگ تحمیلی و سامان یافتن مدیریت و برنامه‌ریزی در ورزش کشور، برنامه‌ها و مسابقات والیبال نیز در سراسر کشور به لحاظ اجرا، کمیت و کیفیت شکل بهتری به خود گرفت.
- مسابقات والیبال بین‌المللی دهه فجر که از سال ۱۳۶۵ تا سال ۱۳۷۹ برگزار شد از جمله رویدادهای ارزنده در تاریخ والیبال ایران است.
- با به کار گرفتن مربیان نام‌آشنای جهان والیبال همچون ایوان بوگاینکوف و یوتسا سوتکوویچ در کنار مربیان داخلی در رده پایه به امر بازیکن سازی و آموزش توجه ویژه شد.
- کسب کرسی‌های قابل توجه در فدراسیون جهانی و کنفدراسیون آسیا توسط نمایندگان ایران نیز از دیگر افتخارات والیبال کشورمان است.

■ تاریخچه والیبال ایران قبل از انقلاب^۱

۱۲۹۹ ه.ش

- آوردن والیبال به ایران - میرمهدی ورزنده (استاد بزرگ ورزش)

۱۳۰۲ ه.ش

- پایه‌گذاری قوانین والیبال با ترجمه متون مجلات خارجی

۱۳۰۴ ه.ش

- توجه عمومی به ورزش والیبال

۱۳۰۴ ه.ش

- برگزاری اولین مسابقه والیبال بین دو تیم دارالمعلمین ورزش و کلوپ شایسته
- - برگزاری اولین مسابقه شهرستان‌های ایران بین دو تیم والیبال کالج اصفهان و کالج البرز تهران

۱۳۱۴ ه.ش

- برگزاری یک دوره مسابقه باشگاهی در تهران

۱۳۱۴ ه.ش

- برگزاری اولین دوره مسابقات والیبال قهرمانی ایران همزمان با مسابقات سایر رشته‌های ورزشی

۱. نگاهی به تاریخچه والیبال در ایران؛ باشگاه خبرنگاران؛ ۹۰/۱۲/۱۵

۱۳۱۴ ه.ش

• برگزاری چند مسابقه دوستانه و تشویقی بین تیم‌های بانوان تهران

۱۳۲۴ ه.ش

• تاسیس فدراسیون مشترک ورزشی والیبال و بسکتبال

۱۳۲۴ تا ۱۳۳۶ ه.ش

• برگزاری مسابقاتی تحت عنوان قهرمانی باشگاه‌ها، دستجات آزاد، انتخابی، قهرمانی مدارس و دانشکده‌های هر شهرستان و نهایتاً قهرمانی کشور
• (پس از اشغال ایران توسط نیروهای متفقین در جنگ جهانی دوم) برگزاری مسابقه دوستانه بین یک تیم از ایران با ارتش روسیه در بندر انزلی و آشنا شدن با والیبال خارج از کشور

۱۳۳۳ ه.ش

• ترجمه کتاب قوانین والیبال توسط دکتر سید ضیاءالدین شادمان، رئیس فدراسیون والیبال و بسکتبال وقت •
• تهیه و تنظیم کتاب قوانین والیبال توسط استاد کاظم رهبری، رئیس تربیت بدنی آموزشگاه‌های پایتخت، که از داوران ممتاز والیبال بود.

۱۳۳۶ ه.ش

• استقلال فدراسیون والیبال

۱۳۳۶ ه.ش

• اولین رئیس فدراسیون والیبال آقای امیرعباس امین

۱۳۳۷ ه.ش

• عضویت ایران در فدراسیون بین‌المللی والیبال جهان

۱۳۳۷ ه.ش

• برگزاری چند مسابقه دوستانه با تیم‌های ملی و باشگاهی و ارتش ایران و تیم ملی والیبال مردان پاکستان

۱۳۳۷ ه.ش

• تشکیل تیم ملی والیبال مردان ایران برای اولین بار

۱۹۵۸ میلادی

• اعزام تیم ملی مردان ایران به مسابقات والیبال در بازی‌های آسیایی ۱۹۵۸ توکیو و کسب مقام دوم مسابقات

از ابتدا تا سال ۱۳۷۹

• تربیت ۲۳۳ مربی بین‌المللی ایران از شروع والیبال تا سال ۱۳۷۹ شمسی

- تیم ملی مردان ایران در بازی‌های آسیایی ۱۹۵۸ توکیو و کسب مقام دوم مسابقات^۱

- این تیم متشکل از ۸ بازیکن به نام‌های: (کمال پورهایمی، عبدالمنعم کمال، محمد اسمعیل اشتری، محمد شریف زاده، عباس تهرانی، محمود عدل، حسینعلی امیری و سیاوش فرخی) بود

- مربی تیم استاد فریدون شریف‌زاده (عضو سابق تیم گالاتا سراي ترکیه)

- پس از آن استاد ابراهیم نعمتی به عنوان داور بین‌المللی والیبال مطرح شد که در ادامه به عضویت کمیته داوران درآمد. FIVB

- عضویت اعضاء ایرانی در فدراسیون بین‌المللی و کنفدراسیون والیبال آسیا^۲

۱. نگاهی متفاوت به تاریخچه و قواعد رشته ورزشی والیبال؛ آناج، ۹۴/۳/۳۰

۲. تاریخچه والیبال ایران و جهان؛ سایت فدراسیون والیبال جمهوری اسلامی ایران؛ بدون تاریخ

روسای فدراسیون والیبال ایران از سال ۱۳۳۶ تاکنون^۱

۱. امیر عباس امین ۱۳۳۶ - ۱۳۴۲	۲. کاظم رهبری ۱۳۴۲ - ۱۳۴۷	۳. علی اکبر میر فخرائی حدود ۸ ماه از سال ۱۳۴۷	۴. کمال خانلی ۱۳۴۷ - ۱۳۴۹	۵. فریدون فرخ ۱۳۴۹ - ۱۳۵۱
۶. تیمسار سرلشگر مهدی خزاعی ۱۳۵۱ - ۱۳۵۳	۷. فرهاد مسعودی ۱۳۵۳ - ۱۳۵۶	۸. جناب سرهنگ منوچهر شاپوری ۱۳۵۶ - ۱۳۵۷	۹. زنده یاد محمود عدل ۱۳۵۸	۱۰. استاد غلامرضا جباری ۱۳۵۸ - ۱۳۶۰
۱۱. جابر خلف زاده ۱۳۶۰ - ۱۳۶۱	۱۲. حسین علیرضائی تهرانی ۱۳۶۱ - ۱۳۶۳	۱۳. استاد غلامرضا جباری ۱۳۶۳ - ۱۳۶۵	۱۴. پرویز خاکی ۱۳۶۵ - ۱۳۶۸	۱۵. محمدرضا یزدانی خرم ۱۳۶۸ - ۱۳۸۵
۱۶. محمدرضا داورزنی ۱۳۸۵ - ۱۳۹۶		۱۷. احمد ضیایی از ۷ دی ماه سال ۱۳۹۶ تاکنون.		

□ مقدمه

تیم ملی والیبال مردان ایران در حال حاضر برترین تیم آسیا به‌شمار می‌رود. این تیم در آخرین رده‌بندی جهانی اف‌آی‌وی‌بی که در اکتبر ۲۰۱۸ منتشر شد با ۱۳۷ امتیاز در رده هشتم جهان قرار گرفت. تیم ملی ایران از سال ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۸ موفق به کسب دو عنوان قهرمانی جام ملت‌های آسیا، دو طلا بازی‌های آسیایی، یک مقام چهارمی لیگ جهانی و یک مقام ششمی در قهرمانی جهان شده‌است. تیم ملی ایران در سال ۲۰۱۶ در مسابقات انتخابی المپیک توانست بعد از ۵۲ سال به عنوان تیم دوم به المپیک ۲۰۱۶ ریو صعود کند. ایران در سال ۲۰۱۷ برای نخستین بار موفق به کسب مدال برنز و سومی در مسابقات جام بزرگ قهرمانان جهان ۲۰۱۷ شد. این گزارش نگاهی دارد به روند والیبال ایران در قبل و بعد از انقلاب که بر اساس گزارش‌های سایت فدراسیون والیبال جمهوری اسلامی ایران تنظیم شده است.

□ وضعیت والیبال ایران بعد از پیروزی انقلاب اسلامی^۲

در سال‌های اولیه پیروزی انقلاب اسلامی در ایران، تحت تاثیر شرایط جنگ تحمیلی و به علت تعویض‌های پیاپی روسای فدراسیون و تغییرات وسیع در کادر هیئت رئیسه، برنامه‌های والیبال شکل پایداری نداشت و بیشتر کوشش می‌شد در زمینه ورزش عمومی و همگانی برنامه‌ریزی شود. لذا به جای رقابت‌های باشگاهی، برنامه ریزی برای برگزاری همه ساله مسابقات قهرمانی کشور انجام شد که این رقابت‌ها همچنان نیز برگزار می‌شوند. رفته رفته با پایان جنگ و سامان یافتن مدیریت و برنامه‌ریزی در ورزش کشور، برنامه‌ها و مسابقات والیبال نیز در سراسر کشور به لحاظ اجرا، کمیت و کیفیت شکل بهتری به خود گرفت. دوباره اعزام تیم‌ها به خارج از کشور و دعوت از تیم‌های خارجی از سر گرفته شد و والیبال پا در راه شروعی دوباره نهاد.

۱. تاریخچه والیبال ایران و جهان؛ سایت فدراسیون والیبال جمهوری اسلامی ایران، بدون تاریخ

۲. همان منبع؛ بدون تاریخ

- مسابقات والیبال بین المللی دهه فجر -

مسابقات والیبال بین المللی دهه فجر که از سال ۱۳۶۵ تا سال ۱۳۷۹ برگزار شد از جمله رویدادهای ارزنده در تاریخ والیبال ایران است که به پیشرفت والیبال کشورمان سرعت بخشید و زمینه‌ای شد برای توجه باشگاه‌ها و تیمداری در والیبال داخلی. تا جایی که لیگ‌های برتر و دسته اول باشگاه‌های کشور به شکل نوین خود یعنی آن طور که در دنیا معمول بود، پی‌ریزی شد و سال به سال رونق یافت.

- حضور مربیان بین‌المللی

از سوی دیگر، با به کار گرفتن مربیان نام‌آشنای جهان والیبال همچون ایوان بوگاینکوف و یوتسا سوتکوویچ در کنار مربیان داخلی در رده پایه به امر بازیکن سازی و آموزش توجه ویژه شد. همچنان که با حضور مربیان بین‌المللی دیگری نظیر پارک کی وون، میلوراد کیاچ، زوران گائیچ و اکنون خولیو ولاسکو در راس کادر فنی مردان ایران علم روز والیبال به بازیکنان ایرانی تزریق شد. از این روست که طی سالهای اخیر عناوین متعدد جهانی و آسیایی و مدال‌های رنگارنگ والیبال در رده های نوجوانان، جوانان و بزرگسالان افتخار بی چون و چرای برای ورزش ایران رقم زد و والیبال را به عنوان پرافتخارترین ورزش گروهی ایران به همگان معرفی کرده است. کسب کرسی‌های قابل توجه در فدراسیون جهانی و کنفدراسیون آسیا توسط نمایندگان ایران نیز از دیگر افتخارات والیبال کشورمان است. اکنون محمدرضا داورزنی، رئیس فدراسیون والیبال ایران، عضو هیئت رئیسه کنفدراسیون آسیاست. همچنان که سعید درخشنده، دبیر فدراسیون والیبال کشورمان، نیز عضو کمیته مسابقات فدراسیون جهانی و کنفدراسیون آسیاست.^۱

- موفقیت‌های تیم ملی والیبال نوجوانان جمهوری اسلامی ایران

تیم ملی نوجوانان جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۹۸۹ میلادی مقام چهارم اولین دوره مسابقات قهرمانی نوجوانان جهان را که در دوبی برگزار شد کسب نمود. این اولین موفقیت در صحنه قهرمانی جهان بود که نوجوانان ما توانستند برای والیبال کشور جمهوری اسلامی ایران افتخار بزرگی را به ارمغان آورند.

اعضاء تیم ملی والیبال جوانان جمهوری اسلامی ایران که مقام چهارم قهرمانی آسیا را در سال ۱۳۷۱ شمسی (۱۹۹۲ میلادی) در تهران کسب نمودند در این مسابقه بازیکن ابراهیم سن سیلی در مسابقات قهرمانی نوجوانان جهان در دوبی بعنوان کامل ترین بازیکن نوجوانان جهان انتخاب شد.

تیم ملی جوانان ایران در سال ۱۹۹۳ میلادی (مطابق با ۱۳۷۲ شمسی) در مسابقات انتخابی قهرمانی جوانان جهان (منطقه آسیا در تایلند) مقام نخست را بدست آوردند.

۱. تاریخچه والیبال ایران و جهان؛ سایت فدراسیون والیبال جمهوری اسلامی ایران؛ بدون تاریخ

– اعضاء ایرانی عضو کنفدراسیون والیبال آسیا و فدراسیون بین المللی در سال ۱۳۷۹ (۲۰۰۰ میلادی)^۱

□ سخن آخر

موفقیت ورزش والیبال در کسب کرسی های قابل توجه در کنفدراسیون آسیا توسط نمایندگان ایران از دیگر افتخارات والیبال کشورمان است. غفار درخشنده، دکتر محمود افشاردوست، مریم حسابی و دکتر رامین طباطبایی به ترتیب اعضای کمیته های مسابقات، مربیان، رسانه و پزشکی کنفدراسیون والیبال آسیاست. اکنون دکتر محمدرضا داورزنی، رئیس سابق فدراسیون والیبال ایران، عضو هیئت رئیسه کنفدراسیون آسیاست و مسئولیت نایب رئیسی منطقه مرکزی آسیا را بر عهده دارد. همچنین داورزنی از سال ۱۳۹۳ به عضویت دپارتمان لیگ جهانی در آمد و از سال ۱۳۹۵ (۲۰۱۶) به عنوان هیئت رئیسه فدراسیون جهانی والیبال انتخاب شد که مهم ترین و بالاترین کرسی جهانی والیبال که تاکنون یک ایرانی به دست آورده را در اختیار دارد. دکتر داورزنی یازده سال و ۴ ماه و ۲۸ روز بر کرسی ریاست فدراسیون والیبال ایران نشست که دوران طلایی موفقیت والیبال ایران از آنجا آغاز شد.

۱. نگاهی به تاریخچه والیبال در ایران؛ باشگاه خبرنگاران؛ ۹۰/۱۲/۱۵